

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Exorcismus kdysi a dnes III. - Smlouva s ďáblem, cizí zavinění apod.

Již třetím dílem se zabýváme problematikou exorcismu a stále více se přibližujeme k faktu, že se v mnoha případech jedná o „pakt – smlouvu“. V tomto díle pojednáme nejprve o fenoménu „smlouvy s ďáblem“ (bez konotací s advokáty), budeme se zabývat i cizím zaviněním atd. Připomínáme, že daný exkurz je v rámci lepšího pochopení psychologie práva a církevního práva.

Již třetím dílem se zabýváme problematikou exorcismu a stále více se přibližujeme k faktu, že se v mnoha případech jedná o „pakt – smlouvu“. V tomto díle pojednáme nejprve o fenoménu „smlouvy s ďáblem“ (bez konotací s advokáty), budeme se zabývat i cizím zaviněním atd. Připomínáme, že daný exkurz je v rámci lepšího pochopení psychologie práva a církevního práva.

Smlouva s ďáblem

Úzce souvisí s magií a podobnými technikami. V tomto případě se jedná již o plně vědomé oddání se ďáblu a o službu jeho cílům, a lidé, kteří mu slouží, se stávají jeho přímými prostředníky. Ve „Zkušenostech exorcisty“ (Raul Salvucci, Zkušenosti exorcisty, Karmelitánské nakladatelství v Kostelním Vydří, 1999) se hovoří o zasvěcovacích obřadech jedinců zkušenými čaroději, o předávání kouzelnických příruček a převádění moci z jedné osoby na druhou, o hromadných čarodějnických setkáních pořádaných za určitým nečistým účelem, o černých mších a jiných způsobech přímé spolupráce s mocnostmi zla, jako je stále populární hnutí satanismu, jehož vliv je dost možná větší, než jsme ochotni si připustit. Uctívání ďábla se vždy v jisté míře ve společnosti vyskytovalo, ale v současnosti podléhá toto hnutí poměrně velké popularizaci. V posledních letech se stalo dá se říci módou, zvláště mezi lidmi mladší generace, prohlašovat o sobě, že sice „satanisty nejsou, ale že se satanistickými idejemi sympatizují“.

Cizím zaviněním: Očarování (Maleficium - jak praví klasická teologická definice, je to umění škodit druhým pomocí Satana) - Je formou umění škodit druhým za pomoci „zlého kouzla“. Někdy se hovoří též o takzvaném uřknutí či uhranutí, popřípadě zlém oku, které označuje konkrétní očarování pohledem.

Očarování běžně provází symbolický úkon s touhou způsobit druhému zlo. R. Salvucci uvádí některé obecně známé postupy, jako je výroba figurky nebo opatření si fotografie, do níž jsou posléze zapíchnuty špendlíky či jiné bodné předměty, které mají postiženému způsobit poškození na týchž místech. Jiným postupem je zakopání nějakého postupně se rozkládajícího předmětu či mrtvého zvířete do země, přičemž v závislosti na stupni jeho rozkladu očarováný člověk onemocní a nakonec zemře.

Aby byl člověk očarován, je třeba nějakého hmotného média, které očarování tak říkajíc zprostředkuje. Salvucci jmenuje řadu materiálů, které je možno použít, od sušené krve, přes rostliny či papírové předměty, po nadměrnou koncentraci prachu (Proti tomuto očarování pohledem se často používají různé amulety, například v oblasti Turecka jde o specifický amulet, nazývaný přímo podle toho, proti čemu má sloužit, „zlé oko“. Také v jiných zemích a kulturách je možno najít mnoho lidových prostředků proti očarování a jiným čarodějnickým technikám), a které jsou za pomoci speciálních obřadů nabíjeny negativní energií. Tyto předměty je nutno pro jejich účinnost dostat do bezprostřední blízkosti očarovaneho. Často se tak stává prostřednictvím mágů, kteří dávají svým zákazníkům nejružnější amulety s tím, aby je nosili neustále při sobě. Exorcisté připouštějí i postup, kdy je dotyčnému nabídnuta potrava obsahující něco očarovaneho, která pak zůstává v organismu

postiženého (Jako účinný prostředek proti takto pozřeným předmětům je doporučováno pití svěcené vody či oleje, i nyní je ovšem nutností zbožný život a víra), popřípadě vysvětlují přítomnost očarovaného předmětu či potraviny působením duchů, kteří jsou mágovými služebníky. K pití svěcené vody je třeba podotknout, že je to v našich poměrech velmi nezvyklá praktika. Poměrně s údivem jsem sledoval mísy plné svěcené vody ve švýcarských kostelech – v poměru k občas značně suchou „houbičkou“ mající nasávat svěcenou vodu při vstupu do našich kostelů v ČR.

Dalším poznatkem bylo setkání s pravoslávím v Rusku, kde jsou v mnoha „monastýrech“ (kostelech, k nimž jsou přimknuty kláštery) umístěny velké nádrže (velmi podobné „tankům“, v nichž kvasí víno na Jižní Moravě) se svěcenou vodou. Kněží, resp. řeholníci pijí výhradně tuto svěcenou vodu, na mnoha místech je však k dispozici též návštěvníkům a turistům. Ve srovnání s praxí střední Evropy...! Velmi pozoruhodné.

Očarování může člověku způsobit duševní i fyzickou újmu, potažmo smrt. Exorcisté jsou však přesvědčeni, že míra očarování je nepřímou úměrnou míře náboženského a duchovního života člověka, což znamená, že čím více se bude opravdově věnovat náboženskému životu, tím menší silou ho může očarování zasáhnout.

Je pozoruhodné, jak Salvucci vysvětluje systém působení zlých sil. Nejde podle něj, jak bychom si představovali, o využívání ryze nadpřirozených „metod“, ale o prosté ovlivňování běžných situací a jejich směřování kýženým směrem, jako například ovlivňování lékařů ke stanovování nesprávných diagnóz a předepisování chybných léků. Neznají budoucnost, jak je možno se domnívat, ale svým působením ji utvářejí tím směrem, který je jim prospěšný.

Jak jsme si již řekli, běžnou formou očarování je uhranutí pouhým pohledem. Exorcisté se na tomto poli poněkud rozcházejí. G. Amorth připouští, že těch několik málo případů, které mu bylo řešit, nebylo zcela jasných, ale možnost uhranutí jako takového nepopírá (Exorcista vypráví, s. 90 – 91).

Mons. Corrado Balducci, jeden z exorcistů, kteří exorcismus nikdy neprováděli, naopak tvrdí, že uhranutí neexistuje. Považuje ho za nedorozumění či shodu okolností, jež se upíná k určitému člověku (Balducci, *Il diavollo* (Dábel), s. 318). Podle R. Salvucciho, či jím zmiňovaného kolegy Mateo la Gruy, je uhranutí reálným jevem, který na rozdíl od běžného očarování není závislý na přítomnosti nějakého očarovaného předmětu. Mluví o uhranutí jako o působení zlého vlivu, které se postupně předává při různých setkáních (Zkušenosti exorcisty, s. 85).

Mimo očarování a uhranutí rozlišujeme ještě zlořečení. Jsou to velmi intenzivní přání zla, která mají o to větší účinnost, jsou-li spojena s prokletím. Nejtěžší případy postižení zlořečením se vyskytují mezi osobami, které jsou si velmi blízké, například mezi členy rodiny, takže zlořečení může působit s mimořádnou silou.

K připomenutí je nutný tzv. „fenomén přítomnosti“. Mnozí lidé při něm pocítují stav přítomnosti někoho dalšího, nějaké nehmotné bytosti, která k nim hovoří, ať už ve zlém nebo v dobrém, popřípadě sděluje svá „stanoviska“ pocitovým způsobem. Jedinec je při tom často schopen rozlišit, zda ten který pocit pochází přímo od něj, nebo mu byl „předán“ jeho podivným společníkem. Člověk nemusí vnímat tuto „přítomnost“ jako nebezpečnou, ačkoliv může být nepříjemná. Podle La Gruy, Salvucciho i Balducciho se jedná o duše zemřelých.

Matteo La Grua o nich píše: „Tyto bytosti se vydávají za člověka, který zemřel – nedávno, i velice dávno, při dopravní nehodě nebo v práci, častěji však byl zabit, patří do nejrozličnějších společenských kategorií, jsou to podnikatelé, dělníci, obchodníci, ženy v domácnosti, pastoři, sedláci, vojáci, kněží, laičtí bratři i řeholní sestry. Vypráví podrobnosti ze svého dřívějšího života před násilnou smrtí, sdělují osobní údaje, které se často ukážou pravdivými, někdy však naopak falešnými.

Někteří z těchto „jednotlivců“ se dostali do kontaktu s lidmi spontánně, jiní byli poslání buď aby působili zlo, nebo aby ochraňovali určitého člověka. Někteří se jeví jako špatní, plní závisti a nenávisti, jiní naopak se jeví jako dobří, zbožní, věřící v Boha. Jedni říkají, že jsou navždy zatraceni a čekají, až budou svrženi do pekla, jiní jsou naopak na cestě k Bohu, jakoby ve stavu očišťování. Mnozí povzbuzují člověka ke konání dobra, jsou přesvědčeni, že dobro, které koná posedlý člověk, poslouží také jim.

Někteří z těch, kteří se vydávají a poslané od Boha, odhalují, v jakém stavu se nachází posedlý

člověk, kolik duchů má v těle, a radí, jak ho osvobodit. Mnozí prosí o zádušní mše, a když se za ně někdo modlí, dávají najevo pokoj, radost a děkují tomu, kdo se za ně modlí.“ (M. La Grua, La pregiera di liberazione, s. 72 (Citace ze Zkušeností exorcisty, s. 86 – 87)

Podobný názor vyjadřuje i Corrado Balducci. Salvucci sám nevyjadřuje nesouhlas, ale staví se k „přítomnosti“ poněkud opatrněji, přičemž se odvolává na ekumenický koncil v Lyonu roku 1274, kde se v dokumentu „Osud zemřelých“ (Číslo 856 – 859) praví, že po smrti je duším zemřelých ihned stanoven jejich věčný osud spásy nebo zatracení. Toto tvrzení bylo převzato i ekumenickým koncilem ve Florencii roku 1439 a apriori vylučuje volný a neomezený pohyb duší po smrti. Exorcisté připouštějí, že může jít o duše z očistce které se touto cestou domáhají toho, aby jim bylo pomoheno skrze modlitbu nebo sloužením mše svaté. Po takovémto odsloužení mohou projevy „přítomnosti“ zcela vymizet.

V dalším díle se budeme věnovat tématu neméně zajímavému: projevy exorcismu.

Lenka Hanzelková a Mgr. Tomáš Tyl

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) č. 305-306/2012 ze dne 10. dubna 2012](#)
- [Právní symbolika v podání T. Hobbese](#)
- [Nezávislé regulační orgány \(stručný nástin problematiky\)](#)
- [Nebudme hloupí aneb o heraldickém právu u nás X. část – možné erbovní spory v ČR dnes](#)
- [Nebudme hloupí aneb o heraldickém právu u nás IX. část – „Smluvní příbuzenství“ a továrny na erby](#)
- [Etika především](#)
- [Právo, pohádky a kultura sebelásky](#)
- [Nebudme hloupí aneb o heraldickém právu u nás - VIII. část – Erbovní spory](#)
- [Nebudme hloupí aneb o heraldickém právu u nás VII. část – Málo známé dokumenty, deklarace české šlechty 1938-1939](#)
- [Nebudme hloupí aneb o heraldickém právu u nás VI. část – Zadarmo to nebude, právo na místo](#)
- [Nebudme hloupí aneb o heraldickém právu u nás V. část – Nebijte dámu aneb heraldická etiketa](#)